

Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2010: ΕΝΑΣ ΑΠΡΟΣΜΕΝΟΣ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ» ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

‡ **Στέφανος Ι. Κουτσομπίνας***
Επ. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΔΠΘ

Ο Κανονισμός της Βουλής είναι ένας κώδικας κανόνων δικαίου οι οποίοι ρυθμίζουν αυτοτελώς και αποκλειστικώς όλα τα σχετικά με την εσωτερική λειτουργία της Βουλής ζητήματα, πάντοτε βέβαια εντός του πλαισίου που θέτει το Σύνταγμα. Πρόκειται για έναν «εσωτερικό κανονισμό» της Βουλής, ο οποίος δεν έχει – και δεν επιτρέπεται να έχει – καμία σχέση με το ουσιαστικό περιεχόμενο των άλλων κανόνων που συγκροτούν την ελληνική έννομη τάξη και ιδίως του κοινού νόμου, εξαιρουμένου βεβαίως του Συντάγματος. Αυτό προκύπτει από την κατ'άρθρο 65§1 Σ. αρχή της αυτονομίας της Βουλής, αλλά και από την αυτονόητη συνέπειά της, ότι δηλ. το αρμόδιο όργανο για τη θέσπιση των σχετικών κανόνων είναι κάθε φορά διαφορετικό: ο μεν Κανονισμός ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με παραγγελία του Προέδρου της Βουλής, χωρίς τη σύμπραξη κανενός άλλου κρατικού οργάνου, ενώ το νομοθετικό όργανο είναι μικτό, αποτελούμενο από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας¹.

Από τα παραπάνω προκύπτει και η αυτονόητη συνέπεια ότι κάθε ρύθμιση που περιέχεται στον Κανονισμό ή κάθε τροποποίηση της ρύθμισης αυτής θα έπρεπε κατ'αρχήν να συναρτάται αποκλειστικά και μόνον με τις ανάγκες εσωτερικής λειτουργίας της Βουλής – και γενικότερα της ομαλής λειτουργίας του αντιπροσωπευτικού και κοινοβουλευτικού πολιτεύματος – χωρίς να επηρεάζεται από τις επιλογές του κοινού νομοθέτη και να προσαρμόζεται σε αυτές.

Η έννοια των ανωτέρω δεν είναι, και δεν μπορεί να είναι, ότι απαγορεύεται στον κοινό νομοθέτη κάθε αναφορά σε εσωτερική διαδικασία της Βουλής ή σε αρμοδιότητες των οργάνων της. Η κοινή νομοθεσία και ο Κανονισμός της Βουλής δεν κινούνται σε δύο διαφορετικούς κόσμους, απόλυτα ανεξάρτητους μεταξύ τους, όπου ο ένας αγνοεί παντελώς τον άλλον. Το πραγματικό περιεχόμενο της αρχής της αυτονομίας της Βουλής, σε σχέση με τον κοινό νομοθέτη, σημαίνει ότι κάθε αναφορά του νόμου σε θέματα εσωτερικής λειτουργίας της Βουλής

*** Οι συντελεστές του Digesta αποτύουν τιμή στην μνήμη του πρόωρα εκλιπόντος λαμπρού επιστήμονα και εξαίρετου ανθρώπου.**

¹ Για τη σχέση νόμου και Κανονισμού της Βουλής βλ. πρόχειρα *Εν. Βενιζέλο*, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, 2008, σελ. 185, *Κ. Μαυριά*, Συνταγματικό Δίκαιο, 2005, σελ. 270-271, *Α. Ράικο*, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Α', Εισαγωγή-Οργανωτικό Μέρος, τεύχ. Α', 1989, σελ. 162-163, *Α. Παντελή*, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 2007, σελ. 335-336, *Φ. Σπυρόπουλο*, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, 2006, σελ. 105

θα πρέπει να αντιστοιχεί σε διαδικασία ή αρμοδιότητα ήδη προβλεπόμενη από τον Κανονισμό και όχι δια του νόμου για πρώτη φορά ιδρύομενη. Για τον λόγο αυτόν, άλλωστε, και ο Κανονισμός έχει ήδη προβλέψει «ανοικτές» ρυθμίσεις, η συγκεκριμενοποίηση των οποίων επαφίεται στο νόμο, υπό τις προϋποθέσεις, όμως, και στο πλαίσιο που έχει θέσει ο ίδιος ο Κανονισμός της Βουλής.

Στις αρχές της άνοιξης του 2010 η Βουλή των Ελλήνων εψήφισε δύο νόμους (3832/2010 και 3841/2010), η πλήρης εφαρμογή των οποίων προϋπέθετε την τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής. Έτσι, στη συνέχεια, η ίδια η Βουλή εψήφισε, ως νομοθέτης του Κανονισμού πλέον, τις αναγκαίες τροποποιήσεις του Κανονισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των νόμων. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν αντιστοιχούσαν σε καμία ανάγκη βελτίωσης του τρόπου λειτουργίας της Βουλής, ούτε σε κάποια θεραπεία διαπιστωμένων δυσλειτουργιών. Ήταν η συνέπεια της ψήφισης των νόμων². Ο νομοθέτης του Κανονισμού, λοιπόν, ο οποίος βέβαια κατ'ουσίαν ταυτίζεται πολιτικά με τον κοινό νομοθέτη³, απλώς συμπλήρωσε και ολοκλήρωσε τη βούληση του κοινού νομοθέτη, συμμετέχοντας με τον τρόπο αυτόν σε έναν ιδιότυπο «διάλογο», ο οποίος όμως συνεχίστηκε και σε θέματα ουσίας, όπως θα εκτεθεί στη συνέχεια.

Η τροποποίηση αυτή του Κανονισμού έγινε στις 14 Απριλίου 2010 (Σύνοδος Α΄, Συνεδρίαση 5Z της Ολομέλειας της Βουλής)⁴. Στη συνέχεια θα επιχειρηθεί αναλυτική και κριτική παράθεση των νέων ρυθμίσεων του Κανονισμού της Βουλής σε σχέση με τις νομοθετικές προβλέψεις (κατωτ. υπό II και III). Της παράθεσης αυτής θα προηγηθεί ανάλυση της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για την ψήφιση της τροποποίησης (κατωτ. υπό I).

I. Η διαδικασία συζήτησης και ψήφισης της τροποποίησης

Η διαδικασία ψήφισης του Κανονισμού της Βουλής προβλέπεται από τον συνδυασμό των άρθρων 65§1, 72§1 και 76 του Συντάγματος και 118 ΚανΒ. Συγκεκριμένα, το άρθρο 65§1 Σ. προβλέπει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Ολομέλειας («ψηφίζεται από την Ολομέλεια ... και δημοσιεύεται με παραγγελία του Προέδρου της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως») και παραπέμπει στο

2 Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Βουλής ετόνισε ότι με την τροποποίηση «ενεργοποιούνται οι νομοθετικές προβλέψεις των ν. 3832/2010 και 3841/2010» και ότι «εναρμονίζουμε τον Κανονισμό σε σχέση με τις νομοθετικές ρυθμίσεις», Πρακτικά, σελ. 5655. Κατά δε τον βουλευτή Αστ. Ροντούλη «Κατανοούμε όμως την αναγκαιότητα, ότι αφ'ης στιγμής υπάρχει ένα νομοθετικό δεδομένο ... η Βουλή θα πρέπει κατ'ανάγκη να προσαρμόσει τον Κανονισμό της», Πρακτικά, σελ. 5658.

3 Είναι πάντως ενδιαφέρον το γεγονός ότι ορισμένα από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, ενώ καταψήφισαν τους νόμους 3832/2010 και 3841/2010, στη συνέχεια υπερψήφισαν την τροποποίηση του Κανονισμού για την εφαρμογή τους.

4 Η πρόταση τροποποίησης του Κανονισμού της Βουλής του Απριλίου 2010 αφορούσε τόσο το Μέρος Α΄ – Κοινοβουλευτικό όσο και το Μέρος Β΄ – Προσωπικό. Η παρούσα εργασία αφορά μόνον το Μέρος Α΄ – Κοινοβουλευτικό.

άρθρο 76 Σ. για τη διαδικασία. Η πρόβλεψη της αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ολομέλειας επαναλαμβάνεται στο άρθρο 72§1 Σ. και στο άρθρο 118§2 ΚανΒ. Η παραπομπή ως προς τη διαδικασία στο άρθρο 76 Σ. δεν μπορεί παρά να αφορά μόνον την παράγραφο 1 αυτού, αφού οι λοιπές παράγραφοι αφορούν ειδικές διαδικασίες άσκησης της νομοθετικής αρμοδιότητας της Βουλής, οι οποίες από τη φύση τους δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην περίπτωση του Κανονισμού της Βουλής⁵.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 76 Σ., όμως, μετά την αναθεώρηση του 2001, περιέχει έναν κανόνα (συζήτηση και ψήφιση μία μόνο φορά, επί της αρχής, κατ' άρθρο και στο σύνολο, όπως ήταν το κείμενο της παραγράφου πριν από την αναθεώρηση) και μια εξαίρεση (η νέα διαδικασία των λεγόμενων «νομοθετουσών επιτροπών» του άρθρου 72§4 Σ., δηλ. συζήτηση και ψήφιση στις επιτροπές και ενιαία ψηφοφορία στην Ολομέλεια). Στην περίπτωση του Κανονισμού, η παραπομπή στο άρθρο 76 Σ. γίνεται στον κανόνα και όχι στην εξαίρεση της παραγράφου 1 του άρθρου, όπως σαφώς προκύπτει από την παράγραφο 2 του άρθρου 72 Σ., η οποία δεν επιτρέπει την εφαρμογή της νέας διαδικασίας στα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου θέματα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο Κανονισμός της Βουλής.

Ο συνδυασμός των ως άνω διατάξεων του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής επιβάλλει μεν τη συζήτηση και ψήφιση του Κανονισμού από την Ολομέλεια μία μόνον φορά, καταρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολο, δεν απαγορεύει, όμως, την εφαρμογή κάποιας από τις συνοπτικές νομοθετικές διαδικασίες που προβλέπει ο Κανονισμός (άρθρα 108 έως 110 ΚανΒ), εφόσον: α) τηρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις συζήτησης και ψήφισης και, β) στην επιλογή της διαδικασίας δεν παρεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο η εκτελεστική εξουσία, αφού αυτό θα αντέκειτο στην αρχή της αυτονομίας της Βουλής κατ' άρθρο 65§1 Σ. Δεδομένου δε ότι η διαδικασία για τα κατεπείγοντα νομοσχέδια (109 ΚανΒ) και για τα νομοσχέδια επείγοντος χαρακτήρα (110 ΚανΒ) κινείται με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, άρα αποκλείεται η εφαρμογή της στην περίπτωση του Κανονισμού, η μόνη δυνατότητα επί του προκειμένου είναι η εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 108 ΚανΒ για ψήφιση νομοσχεδίων και προτάσεων νόμων χωρίς ή με περιορισμένη συζήτηση⁶. Στην περίπτωση της τροποποίησης του Κανονισμού του Απριλίου 2010, ο Πρόεδρος της Βουλής πρότεινε κατά τη συνεδρίαση⁷ και η Ολομέλεια αποδέχθηκε⁸ η συζήτηση να γίνει με τη διαδικασία της περιορισμένης

⁵ Έτσι και Π. Παραράς, *Σύνταγμα 1975-Corpus*, II, 1985, σελ. 200. Βλ. και Β. Βολουδάκης, *Ο Κανονισμός της Βουλής του 1987*, 1987, σελ. 30 επ.

⁶ Βλ. τον σχολιασμό του άρθρου αυτού από τον Π. Κρητικό, *Ο Κανονισμός της Βουλής, Ερμηνεία – Ανάλυση – Σχόλια*, 1990, σελ. 238-240.

⁷ Στην Ειδική Ημερήσια Διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής υπό ημερομηνία 9 Απριλίου 2010 για τη συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2010 γίνεται αναφορά μόνον στα άρθρα 76 Σ. και 118 ΚανΒ.

⁸ Βλ. Πρακτικά, σελ. 5656.

συζήτησης (δηλ. εκείνη της §5 του άρθρου 108 ΚανΒ), προσαρμοσμένη βέβαια στις ιδιαιτερότητες μιας συζήτησης για τον Κανονισμό⁹. Έτσι, στη συζήτηση έλαβαν μέρος μόνον ο Πρόεδρος της Βουλής, ως εισηγούμενος, και ανά ένας βουλευτής από τρία κόμματα της αντιπολίτευσης (ΚΚΕ, ΛΑΟΣ και ΣΥΡΙΖΑ) που διατύπωσαν αντιρρήσεις στην πρόταση, για πέντε λεπτά ο καθένας από τους τελευταίους¹⁰.

II. Η Βουλή και η Ελληνική Στατιστική Αρχή

Στη συνεδρίαση ΟΣΤ΄ της 3ης Μαρτίου 2010 ψηφίστηκε από την Ολομέλεια της Βουλής ο ν. 3832/2010 «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα (ΕΛ.Σ.Σ.). Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής (ΕΛ.ΣΤΑΤ) ως ανεξάρτητης αρχής» (ΦΕΚ 38 Α/9.3.2010). Σειρά διατάξεων του νόμου αυτού αναφέρονται στις σχέσεις μεταξύ της συνιστώμενης αρχής και της Βουλής των Ελλήνων.

Οι σχέσεις αυτές θα μπορούσαν, υπό το πρίσμα του αντικειμένου του παρόντος άρθρου, να συστηματοποιηθούν ως εξής:

Ιδρύεται μια ανεξάρτητη αρχή, η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), η οποία είναι ο βασικός φορέας του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος και αποτελεί την εθνική στατιστική υπηρεσία κατά την έννοια του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

α) Από τα επτά μέλη της Αρχής αυτής, τα τέσσερα επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων, με εισήγηση του Υπουργού των Οικονομικών, με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών της (άρθρο 12§1).

β) Η αντικατάσταση των μελών αυτών της Αρχής για συγκεκριμένους λόγους, καθώς και η ανανέωση της θητείας τους (για μία μόνον φορά) γίνεται με την ίδια διαδικασία, δηλ. και πάλι με εισήγηση του Υπουργού των Οικονομικών και επιλογή από τη Διάσκεψη των Προέδρων (άρθρο 12§§3 και 4).

γ) Η λειτουργία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. «υπάγεται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων σύμφωνα με τον Κανονισμό της» (άρθρο 9§2).

δ) Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. θεσπίζει με απόφασή της Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης: «το σχέδιο του Κανονισμού τίθεται σε συζήτηση ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 43Α παρ. 3 και 14 στ΄ του Κανονισμού της Βουλής πριν την οριστικοποίησή του» (άρθρο 11§1).

⁹ Κατ'άρθρο 108§5 ΚανΒ, «Στην περιορισμένη συζήτηση της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να μετέχουν μόνον ο αρμόδιος Υπουργός, οι εισηγητές, οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και οι Βουλευτές που διατύπωσαν τις αντιρρήσεις για πέντε (5) λεπτά της ώρας ο καθένας».

¹⁰ Ας σημειωθεί ότι από τα τρία αυτά κόμματα που διατύπωσαν αντιρρήσεις και έτσι μετείχαν στη συζήτηση στην Ολομέλεια, τα μεν ΛΑΟΣ και ΣΥΡΙΖΑ υπερψήφισαν τελικά τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του Κανονισμού (Μέρος Α΄ - Κοινοβουλευτικό), ενώ το ΚΚΕ τις κατεψήφισε, με σκεπτικό όμως που αφορούσε τη διαφωνία του με τους νόμους 3832 και 3841 του 2010 και όχι τον Κανονισμό της Βουλής.

ε) Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. εγκρίνει, το τελευταίο τρίμηνο κάθε τρίτου έτους, το Ελληνικό Στατιστικό Πρόγραμμα, το οποίο «υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων» (άρθρο 4§3).

στ) Η ΕΛ.ΣΤΑΤ. καταρτίζει ετήσιο στατιστικό πρόγραμμα εργασίας, το οποίο επίσης «υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων» (άρθρο 4§6) με μέριμνα του Προέδρου της (άρθρο 14 περ. στ').

ζ) Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. «παρακολουθείται από την Επιτροπή του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους, όπως ορίζεται από τον Κανονισμό της Βουλής» (άρθρο 16§2).

η) Τέλος, ο νόμος συνιστά και ένα «Συμβούλιο του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος» (ΣΥ.ΕΛ.Σ.Σ.), η λειτουργία του οποίου επίσης «ελέγχεται από τη Βουλή» (άρθρο 3§2).

Συνεπώς, με βάση το νόμο 3832/2010 και σε σχέση με τη Βουλή, προβλέπονται μια επιπλέον αρμοδιότητα επιλογής προσώπων από τη Διάσκεψη των Προέδρων, μια αρμοδιότητα μιας μόνιμης διαρκούς επιτροπής (όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 43Α και 14 στ' ΚανΒ, η Διάσκεψη μπορεί να αναθέσει τη σχετική αρμοδιότητα μόνον σε μόνιμη διαρκή επιτροπή), μια αρμοδιότητα της Επιτροπής Απολογισμού και Γενικού Ισολογισμού του Κράτους, δύο περιπτώσεις υποβολής στοιχείων (προγραμμάτων) στη Βουλή και δύο περιπτώσεις όπου η Βουλή ασκεί τον έλεγχο λειτουργίας «σύμφωνα με τον Κανονισμό της»¹¹. Μετά την ψήφιση του νόμου, όμως, ετέθη το ζήτημα εάν οι προβλέψεις αυτές μπορούν να εφαρμοσθούν με τον ισχύοντα Κανονισμό της Βουλής, είτε διότι ο τελευταίος δεν περιέχει, ενδεχομένως, τις ρυθμίσεις στις οποίες παραπέμπει ο νόμος (κατωτ. υπό Α), είτε διότι ο ίδιος ο νόμος ερύθμισε θέματα που μπορούν να ρυθμιστούν αποκλειστικά από τον Κανονισμό της Βουλής (κατωτ. υπό Β).

¹¹ Οι ως άνω νομοθετικές διατάξεις προκάλεσαν ορισμένες παρατηρήσεις, ήδη από το στάδιο της διαδικασίας ενώπιον της Ολομέλειας. Έτσι, η Διεύθυνση Επιστημονικών Μελετών της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής στην από 22.2.2010 έκθεσή της - η οποία, βέβαια, επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν το περιεχόμενο του υπό εξέταση νομοσχεδίου και όχι σε εκείνα που αφορούν τον Κανονισμό της Βουλής - σημειώνει σχετικά τα εξής «Οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 περί ελέγχου του ΣΥ.ΕΛ.Σ.Σ. από τη Βουλή των Ελλήνων, του άρθρου 4 παρ. 3 και 6 περί υποβολής του Ελληνικού Στατιστικού Προγράμματος και του ετήσιου στατιστικού προγράμματος της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το οποίο συνοδεύεται από την ετήσια έκθεση αξιολόγησης του στατιστικού προγράμματος εργασίας του προηγούμενου έτους, καθώς και του άρθρου 14 περ. στ), συμφώνως προς το οποίο, ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ. μεριμνά για υποβολή του ετήσιου στατιστικού προγράμματος της ΕΛ.ΣΤΑΤ., μεταξύ άλλων, και στη Βουλή, αφορούν, προφανώς, την ενημέρωση της Βουλής ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, πράγμα αυτονόητο και ευκαίριο υπό τους όρους λειτουργίας του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος». Βλ. Έκθεση της Β' Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου, σελ. 4. Οι εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής αναρτώνται στο site της Βουλής των Ελλήνων, www.hellenicparliament.gr

A. Για ορισμένες από τις προβλέψεις του νόμου είτε δεν χρειάζονται ειδικές ρυθμίσεις του Κανονισμού, είτε οι ήδη υπάρχουσες επαρκούν. Έτσι, πχ., η απλή υποβολή στοιχείων (προγραμμαμάτων) στη Βουλή (άρθρο 4§§3 και 6 σε συνδυασμό με άρθρο 14 περ. στ' ν. 3832/2010) δεν δημιουργεί κάποιο ζήτημα. Η Βουλή απλώς ενημερώνεται επισήμως για τα προγράμματα αυτά, χωρίς να προβλέπεται κάποια ειδική συνέχεια στην ενημέρωση αυτή.

Ούτε η προβλεπόμενη από το άρθρο 11§1 του ν. 3832/2010 συζήτηση του σχεδίου Κανονισμού Λειτουργίας από την «αρμόδια Επιτροπή» θέτει κατ' αρχήν κάποιο ζήτημα. Ο συνδυασμός των άρθρων 14 περ. στ' ΚανΒ και 43Α§3 ΚανΒ (στα οποία άλλωστε ρητά παραπέμπει και ο νόμος 3832) προσφέρει το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για την υποδοχή αυτών των διατάξεων του κοινού νόμου: η συζήτηση του σχεδίου Κανονισμού θα γίνει από την ειδική μόνιμη επιτροπή την οποία θα επιφορτίσει για τον σκοπό αυτόν η Διάσκεψη των Προέδρων¹². Όπως δε προκύπτει από την περιγραφή των αρμοδιοτήτων των ειδικών μόνιμων επιτροπών που γίνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 43Α ΚανΒ, η μόνη από αυτές που μπορεί να είναι αρμόδια για τα συγκεκριμένα ζητήματα είναι η επιτροπή θεσμών και διαφάνειας.¹³

Η ίδια ειδική μόνιμη αυτή επιτροπή θεσμών και διαφάνειας έχει εξάλλου, ρητά, βάσει του άρθρου 138Α ΚανΒ, και την αρμοδιότητα του κοινοβουλευτικού ελέγχου επί των ανεξαρτήτων διοικητικών αρχών, είτε συνταγματικά κατοχυρωμένων είτε που προβλέπονται μόνον από το νόμο. Συνεπώς, και η παραπομπή στον Κανονισμό για τον τρόπο ελέγχου της λειτουργίας της ανεξάρτητης αρχής ΕΛ.ΣΤΑΤ. (άρθρο 9§2) – και προφανώς, για την ενότητα του ελέγχου, του Συμβουλίου του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (άρθρο 3§2) – φαίνεται να καλύπτεται από το ήδη ισχύον άρθρο 138Α ΚανΒ.

Η ενότητα αυτή του κοινοβουλευτικού ελέγχου (δηλ. η κατ' αρχήν αρμοδιότητα της επιτροπής θεσμών και διαφάνειας) διασπάται στην περίπτωση παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η οποία ρητά ανατίθεται από το νόμο στην Επιτροπή Απολογισμού του άρθρου 31Α ΚανΒ. Και πάλι, όμως, ναι μεν η εν λόγω αρμοδιότητα δεν αναφέρεται ρητά στο άρθρο 31Α ΚανΒ, αλλά,

¹² Άρθρο 14 στ' ΚανΒ: « Η Διάσκεψη των Προέδρων ... αποφασίζει, προτείνει ή διατυπώνει γνώμη ή αναθέτει το έργο τούτο σε άλλο όργανο, επιτροπή ή υποεπιτροπή της Βουλής για όσα θέματα προβλέπεται σχετική αρμοδιότητα της Βουλής ή οργάνου της ρητά από το Σύνταγμα, τον Κανονισμό ή το νόμο». Άρθρο 43Α§3 ΚανΒ: «Οι ειδικές μόνιμες επιτροπές ή υποεπιτροπές τους μπορούν να αποφασίζουν ή να προτείνουν ή να διατυπώνουν γνώμη, εφόσον αποφασίζεται κάθε φορά να ανατεθεί το έργο τούτο σε αυτές από τη Διάσκεψη των Προέδρων και για όσα θέματα προβλέπεται από το Σύνταγμα, τον Κανονισμό ή νόμο σχετική αρμοδιότητα της Βουλής ή οργάνου της ...».

¹³ Οι λοιπές μόνιμες επιτροπές που προβλέπονται από τον Κανονισμό της Βουλής είναι η Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, η μόνιμη επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος, η μόνιμη επιτροπή έρευνας και τεχνολογίας, η μόνιμη επιτροπή ισότητας, νεολαίας και δικαιωμάτων του ανθρώπου, η μόνιμη επιτροπή περιφερειών, η μόνιμη επιτροπή οδικής ασφάλειας και η μόνιμη επιτροπή (κοινοβουλευτικής) δεοντολογίας.

με την επίκληση της αρμοδιότητας της Διάσκεψης των Προέδρων κατ'άρθρο 14 στ' ΚανΒ, θα μπορούσε να γίνει ερμηνευτικά δεκτό ότι οι σχετικές ρυθμίσεις του νόμου δεν αναφέρονται σε ζητήματα μη ρυθμιζόμενα ήδη από τον Κανονισμό της Βουλής.

Με βάση, λοιπόν, τα ανωτέρω, και ανεξάρτητα από το κατ'ουσίαν εύστοχο ή μη των ρυθμίσεων του νόμου 3832/2010, ανυπέρβλητα ζητήματα από τη σκοπιά του Κανονισμού της Βουλής δεν φαίνεται να τίθενται: για όλες τις ανωτέρω αναφερόμενες παραπομπές του κοινού νομοθέτη σε εσωτερικές διαδικασίες της Βουλής υπάρχει – ή θα ήταν δυνατόν ερμηνευτικά να ευρεθεί – κάποια «διάταξη υποδοχής» του Κανονισμού, ώστε να μην τίθεται ζήτημα νομικής αδυναμίας εφαρμογής των σχετικών νομοθετικών προβλέψεων¹⁴.

Παρ'όλα αυτά, η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής της 14ης Απριλίου 2010 (δηλ. μόλις 40 ημέρες μετά την ψήφιση του νόμου 3832/2010) άλλαξε τις διατάξεις αυτές «υποδοχής» των ρυθμίσεων του ν. 3832/2010, δημιουργώντας παράλληλα και ένα ουσιαστικό ζήτημα.

Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 2 της Πρότασης Τροποποίησης του Κανονισμού, «Στο άρθρο 31Α [πρόκειται για το άρθρο που ιδρύει την Επιτροπή του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Κράτους] ... προστίθεται νέα παράγραφος ως ακολούθως:

“2. Η επιτροπή ασκεί τον κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3832/2010 έλεγχο της Βουλής επί της λειτουργίας του Συμβουλίου του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, καθώς και τον κατά τα άρθρα 138Α του Κανονισμού και 9 παρ. 2 του ν. 3832/2010 έλεγχο της Βουλής επί της λειτουργίας της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, συζητά το σχέδιο του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της αρχής αυτής πριν την οριστικοποίησή του και παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού της”¹⁵.

Με τη νέα αυτή ρύθμιση του άρθρου 31Α ΚανΒ, ο νομοθέτης του Κανονισμού αλλάζει το πλαίσιο «υποδοχής» των προβλέψεων του ν. 3832/2010, συγκεντρώνοντας όλες τις ελεγκτικές αρμοδιότητες της Βουλής σε σχέση με

14 Με τις διατάξεις αυτές η ΕΛ.ΣΤΑΤ. καθίσταται η εντονότερα «ελεγχόμενη» ανεξάρτητη αρχή στην ελληνική έννομη τάξη.

15 Με την τροποποίηση προστέθηκε και δεύτερο εδάφιο στη νέα παράγραφο 2 του άρθρου 31Α ΚανΒ, κατά το οποίο «Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής οφείλει να ενημερώνει μία φορά ανά τετράμηνο την επιτροπή για την πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού της και διαβιβάζει στην επιτροπή δια του Προέδρου της Βουλής την ανά μήνα πραγματοποίηση των εσόδων και των δαπανών του προϋπολογισμού της». Η ρύθμιση του εν λόγω εδαφίου δεν φαίνεται να ευρίσκεται, τουλάχιστον εν μέρει, εντός των ορίων για τα οποία έχει εκ του Συντάγματος αποκλειστική αρμοδιότητα ο Κανονισμός. Εισάγει απευθείας υποχρέωση σε όργανο της εκτελεστικής εξουσίας (εν προκειμένω τον Πρόεδρο της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στον οποίο επιβάλλει την υποχρέωση της ανά τετράμηνο ενημέρωσης της επιτροπής, κάτι που δεν προβλέπεται ήδη από το νόμο), ρύθμιση που δεν αφορά την εσωτερική οργάνωση και δημοκρατική λειτουργία της Βουλής.

την ΕΛ.ΣΤΑΤ. (και το ΕΛ.ΣΥ.Σ.Σ.) στην Επιτροπή Απολογισμού και Γενικού Ισολογισμού του Κράτους, αποκλείοντας με τον τρόπο αυτόν κάθε άλλη επιτροπή της Βουλής, και ιδίως την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας την οποία είχε προφανώς κατά νου ο κοινός νομοθέτης. Και αυτό μεν προφανώς δεν απαγορεύεται, με βάση την αρχή της εσωτερικής αυτονομίας της Βουλής του άρθρου 65§1 Σ. Επί της ουσίας, όμως, τίθεται το ζήτημα της παρέμβασης του νομοθέτη του Κανονισμού επί της βούλησης του κοινού νομοθέτη, ιδίως όταν η τελευταία έχει εκφρασθεί ρητά, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του άρθρου 11§1 του ν. 3832/2010: παραπέμποντας ο κοινός νομοθέτης στην «αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με τα άρθρα 43Α και 14 στ' του Κανονισμού της Βουλής», είχε εκφράσει σαφώς, και εντός του συνταγματικού πλαισίου της αρμοδιότητάς του, τη βούλησή του η συζήτηση επί του σχεδίου Κανονισμού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. να γίνει – τουλάχιστον – σε μια ειδική μόνιμη επιτροπή της Βουλής (του 43Α ΚανΒ) και όχι σε μια διαρκή επιτροπή, όπως είναι η Επιτροπή Ισολογισμού! Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, θα εφαρμοσθεί, και ως νεώτερη και ως ειδικότερη έναντι των λοιπών διατάξεων του Κανονισμού, η διάταξη του 31Α§2 ΚανΒ. Έτσι, όμως, ο «ιδιότυπος διάλογος» για τον οποίο έγινε ήδη λόγος στην αρχή του άρθρου συνεχίζεται, λαμβάνοντας νέα τροπή: ο νομοθέτης του Κανονισμού, όχι μόνον «συμμορφώνεται» προς τις επιλογές του κοινού νομοθέτη και τροποποιεί τον Κανονισμό ώστε να εφαρμοσθεί ο νόμος, αλλά «διορθώνει» και τον τελευταίο, βελτιώνοντας μια κατά την άποψή του άστοχη ρύθμιση, η οποία σε κάθε περίπτωση πάντως δεν είχε προλάβει να εφαρμοστεί.

Β. Διαφορετικό είναι το ζήτημα της εκλογής των μελών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής από τη Διάσκεψη των Προέδρων κατ'άρθρο 12§1 ν. 3832/2010. Πρόκειται για ζήτημα που αφορά την εσωτερική λειτουργία της Βουλής, δηλαδή αρμοδιότητα οργάνου της Βουλής με σαφείς έννομες συνέπειες (αφού ο Υπουργός Οικονομικών διορίζει με πράξη του τα μέλη που έχει ήδη επιλέξει η Διάσκεψη των Προέδρων, αυτά και όχι άλλα), άρα για ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Κανονισμού της Βουλής. Συνεπώς, οποιαδήποτε σχετική ρύθμιση εγγράφεται σε κανόνες δικαίου εκτός του Κανονισμού της Βουλής είναι ανίσχυρη, ως αντικειμένη στο άρθρο 65§1 Σ .

Ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπει ήδη (άρθρο 14 περ. δ') την αρμοδιότητα της Διάσκεψης των Προέδρων να επιλέγει, με εισήγηση του Προέδρου της Βουλής, ομοφώνως άλλως με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της τα μέλη των ανεξαρτήτων αρχών κατ'άρθρο 101Α Σ. Ακόμη, «μπορεί σε όσες περιπτώσεις προβλέπει ο νόμος να ανακαλεί την επιλογή και να αποφασίζει την αντικατάσταση μέλους ή του συνόλου των μελών ανεξάρτητης αρχής, με την ίδια πλειοψηφία ή να αποφασίζει την έκπτωσή τους συνεπεία τελεσίδικης καταδίκης για τις αναφερόμενες στο άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 3051/2002 πράξεις ή την απόδοσή της

παραίτησής τους». Ο εν λόγω τρόπος επιλογής «στοχεύει στη θεσμική θωράκιση των μελών των Αρχών, παρέχοντάς τους εχέγγυα προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας»¹⁶.

Επιπλέον, συμφώνως προς τον Κανονισμό της Βουλής, η Διάσκεψη των Προέδρων δύναται να αποφασίζει, να προτείνει ή να διατυπώνει γνώμη ή να αναθέτει αυτό το έργο σε άλλο όργανο, επιτροπή ή υποεπιτροπή της Βουλής για όσα θέματα προβλέπεται σχετική αρμοδιότητα της Βουλής ή οργάνου της ρητώς από το Σύνταγμα, τον Κανονισμό της ή νόμο [άρθρο 14 περ. στ)]. Τέλος, ως προς τις αποφάσεις της Διάσκεψης των Προέδρων, ο Κανονισμός της Βουλής ορίζει ότι αυτές λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από άλλες διατάξεις του Συντάγματος, του Κανονισμού ή νόμου, που έχει δημοσιευθεί πριν από την έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού (άρθρο 13§5 ΚανΒ).

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι, πέραν των περιπτώσεων της επιλογής των μελών των προβλεπομένων από το Σύνταγμα ανεξαρτήτων αρχών, ο κοινός νομοθέτης μπορεί, κατά ρητή πρόβλεψη του Κανονισμού, να αναθέσει στη Διάσκεψη των Προέδρων την πρόταση για διορισμό μελών και άλλων, πλην των εκ του Συντάγματος προβλεπομένων, ανεξαρτήτων αρχών¹⁷. Όμως, στις περιπτώσεις αυτές, η απαιτούμενη πλειοψηφία θα είναι η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της Διάσκεψης, εκτός εάν ο νόμος, που προβλέπει τυχόν διαφορετική πλειοψηφία, έχει δημοσιευθεί «πριν από την έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού», δηλ. πριν από την 18η Δεκεμβρίου 2001 (ΦΕΚ 384 Α/18.12.2001).

Συνεπώς, οι ρυθμίσεις του άρθρου 12§1 του νόμου 3832/2010, ο οποίος δημοσιεύτηκε μετά την ως άνω έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού της Βουλής, σχετικώς με τον τρόπο λήψης των αποφάσεων της Διάσκεψης των Προέδρων, «έρχονται σε αντίθεση με τις ανωτέρω ρυθμίσεις του Κανονισμού και δεν δύνανται να εφαρμοσθούν»¹⁸.

Εν όψει των ανωτέρω έπρεπε, για να μπορούν να εφαρμοσθούν οι σχετικές διατάξεις του ν. 3832/2010, να γίνει τροποποίηση του Κανονισμού¹⁹. Έτσι, στο άρθρο 14 ΚανΒ προστέθηκε περ. ε), κατά την οποία «[η Διάσκεψη των Προέδρων] επιλέγει, κατόπιν της διαδικασίας του άρθρου 12 παρ. 1 (αα) του ν. 3832/2010, ομοφώνως, άλλως με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και δύο μέλη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και μπορεί κατά το νόμο να αποφασίζει την αντικατάσταση ενός ή όλων των ανωτέρω μελών της αρχής ή να αποφασίζει την έκπτωσή τους συνεπεία τελεσίδικης καταδίκης για τις

16 Βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., σελ. 7

17 Βλ. σχετικά και Πρ. Παυλόπουλος, Η αναθεώρηση του Συντάγματος, 2010, σελ. 257-258.

18 Βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, ό.π., σελ. 8.

19 Βλ. Φ. Πετσάλνικο (ΠτΒ), Πρακτικά Ολομέλειας της Βουλής, σελ. 5656.

αναφερόμενες στο άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 3051/2002 πράξεις»²⁰.

Η τροποποίηση αυτή του Κανονισμού επιλύει το θέμα της εφαρμογής του ν. 3832/2010, αναδεικνύει, όμως ένα μικρό μεν και εντελώς τυπικό, πάντως υπαρκτό νομικό ζήτημα. Συγκεκριμένα, το μεν άρθρο 12§1 ν. 3832/2010 προβλέπει την επιλογή με πλειοψηφία τεσσάρων πέμπτων των μελών της Διάσκεψης των Προέδρων, η δε νέα περίπτωση ε) του άρθρου 14 ΚανΒ προβλέπει την επιλογή «ομοφώνως, άλλως με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της». Βέβαια, η διαφορά είναι εντελώς δευτερεύουσα, αφού εύκολα μπορεί να θεωρηθεί ότι η βούληση του κοινού νομοθέτη ήταν το ποσοστό των 4/5 να εφαρμοσθεί εφόσον δεν επιτευχθεί ομοφωνία στη Διάσκεψη, και σε κάθε περίπτωση, όπως ήδη σημειώθηκε, το 12§1 ν. 3832/2010 δεν μπορεί να εφαρμοσθεί ως αντικείμενο στον κανόνα του 65§1 Σ. Πάντως, η διαφορά διατύπωσης είναι υπαρκτή και ενδιαφέρουσα, δεδομένου μάλιστα ότι ο νομοθέτης είναι διαφορετικός σε κάθε περίπτωση (ο κοινός νομοθέτης του 26§1 Σ. για το ν. 3832/2010, ο νομοθέτης του Κανονισμού για το 14 περ. ε) ΚανΒ).

III. Η Βουλή και η επιλογή της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων

Παρόμοιο πρόβλημα με την επιλογή των μελών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής κλήθηκε να λύσει ο νομοθέτης του Κανονισμού σχετικά με τη νέα διαδικασία επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης, την οποία προβλέπει ο νόμος 3841/2010 (ΦΕΚ 55Α/6.4.2010) «Επιλογή δικαστικών λειτουργών στις κορυφαίες θέσεις της Δικαιοσύνης και επαναφορά του αυτοδιοίκητου των δικαστηρίων», που κατατέθηκε στη Βουλή στις 4 Μαρτίου 2010 και ψηφίστηκε στη Συνεδρίαση 7Α της Ολομέλειας της 23ης Μαρτίου 2010²¹. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού, μετά από προεπιλογή από το Υπουργικό Συμβούλιο αριθμού υποψηφίων μεγαλύτερου από τις προς κατάληψη θέσεις, η Διάσκεψη των Προέδρων «μετά από ακρόαση των υποψηφίων, με επιδίωξη ομοφωνίας ή πάντως με πλειοψηφία τουλάχιστον των τεσσάρων πέμπτων των μελών της, εκφράζει γνώμη προτείνοντας τρεις δικαστικούς λειτουργούς μεταξύ των έξι προεπιλεγέντων κατά περίπτωση»²². Και πάλι, ενώ η ίδια η διατύπωση γνώμης

20 Δεδομένου ότι κατά την αναριθμημένη περ. ζ) του άρθρου 14 ΚανΒ η Διάσκεψη των Προέδρων μπορεί να καλεί «οποιαδήποτε ανεξάρτητη αρχή για θέματα σχετικά με την κατά το Σύνταγμα εκπλήρωση της αποστολής της», κρίθηκε αναγκαίο να προστεθεί και η φράση «και, σχετικά με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, για την κατά το νόμο αποστολή της», αφού η ΕΛ.ΣΤΑΤ. δεν περιλαμβάνεται στις συνταγματικά προβλεπόμενες ανεξάρτητες αρχές.

21 Για το περιεχόμενο του νόμου αυτού και την -ενδεχόμενη- ασυμφωνία του με το Σύνταγμα βλ. τις κριτικές παρατηρήσεις του Αντώνη Μανιτάκη, Η ατυχής νομοθετική τροποποίηση της διαδικασίας επιλογής των Προεδρείων των Ανωτάτων Δικαστηρίων, σε www.constitutionalism.gr, καταχώρηση 13/9/2010.

22 Βλ. και άρθρο 2 ν. 3841/2010 για την προαγωγή στον βαθμό του Γενικού Επιτρόπου των Διοικητικών Δικαστηρίων.

καλύπτεται πλήρως από το άρθρο 14 περ. στ)²³ ΚανΒ, η εκ του νόμου πρόβλεψη αυξημένης πλειοψηφίας είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα, για τους λόγους που ήδη αναφέρθηκαν²⁴, δηλ. από το γεγονός ότι η ψήφιση του ν. 3841/2010 είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του Κανονισμού (άρθρο 13§5 ΚανΒ). Η αδυναμία αυτή εφαρμογής του νόμου καλύπτεται πλέον με την τροποποίηση του άρθρου 14 ΚανΒ, στο οποίο προστίθεται περίπτωση στ) κατά την οποία «[Η Διάσκεψη των Προέδρων] εκφράζει γνώμη, σύμφωνα με το ν. 3841/2010 και μετά από ακρόαση των υποψηφίων, ομοφώνως, άλλως με πλειοψηφία τουλάχιστον των 4/5 των μελών της, για την επιλογή του Προέδρου και των Αντιπροέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Προέδρου, του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου, του Προέδρου, του Γενικού Επιτρόπου και των Αντιπροέδρων του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθώς και του Γενικού Επιτρόπου των Διοικητικών Δικαστηρίων».

Η παραπομπή του νέου άρθρου 14 στ) ΚανΒ στο νόμο στο σύνολό του («σύμφωνα με το ν. 3841/2010») καλύπτει και όλους τους εκεί αναφερόμενους προσδιορισμούς – και άρα, περιορισμούς – στον τρόπο άσκησης της εν λόγω αρμοδιότητας της Διάσκεψης: η Διάσκεψη των Προέδρων εκφράζει γνώμη μόνον μεταξύ των προεπιλεγέντων από το Υπουργικό Συμβούλιο δικαστικών λειτουργών, χωρίς να μπορεί να επεκταθεί και σε τρίτα πρόσωπα (μη προεπιλεγέντες δικαστικούς λειτουργούς), και προτείνει τόσους δικαστικούς λειτουργούς όσους προβλέπει ο νόμος²⁵. η αρμοδιότητα αυτή της Διάσκεψης είναι χρονικά περιορισμένη, αφού πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δύο μήνες από τότε που ζητήθηκε (άρθρο 1 περ. ε' ν. 3841/2010), άλλως η διαδικασία μπορεί να προχωρήσει και χωρίς τη γνώμη της. Η νομική συνέπεια της αναγκαίας παρόδου της δίμηνης αυτής προθεσμίας πρέπει, πάντως, να αναζητηθεί μάλλον στον προσδιορισμό του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Δικαιοσύνης. Ο Υπουργός δεν μπορεί να ασκήσει την αρμοδιότητά του μέχρι η Διάσκεψη να εκφράσει τη γνώμη της, και πάντως κατ'ανώτατο όριο μέχρι δύο μήνες από της υποβολής του ερωτήματος.

23 Μετά την τροποποίηση του Κανονισμού του Απριλίου 2010 και την επαναρίθμηση των περιπτώσεων του άρθρου 14 ΚανΒ, η περ. στ) έχει γίνει, πλέον, περ. η).

24 Ανωτέρω υπό Β'. Βλ. και τις ad hoc παρατηρήσεις της από 17/3/2010 Έκθεσης της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου, σελ. 6.

25 Άρθρο 1 περ. ε' ν. 3841/2010: «Η γνώμη της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής ... αφορά πάντοτε αριθμό δικαστικών λειτουργών που δεν μπορεί να είναι μικρότερος ή μεγαλύτερος του αριθμού που ορίζεται από τις διατάξεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου αυτής». Η συγκεκριμένη ρύθμιση ήταν αναγκαία από την άποψη της συμφωνίας του νόμου με το Σύνταγμα. Τυχόν πρόταση από τη Διάσκεψη ενός μόνον προσώπου για κάθε προς πλήρωση θέση θα μετέτρεπε τοις πράγμασι την «απλή» γνώμη σε «οιονεί σύμφωνη», αφού θα ήταν πλέον πολιτικά σχεδόν αδύνατο για τον εισηγούμενο Υπουργό Δικαιοσύνης, αλλά και για το αποφασίζον Υπουργικό Συμβούλιο, να αποστεί της γνώμης αυτής, χωρίς τη δημιουργία τουλάχιστον μειζονος πολιτικής κρίσης, και μάλιστα σε σχέση με το πρόσωπο ενός δικαστικού λειτουργού! Μια τέτοια ρύθμιση θα ήταν δύσκολα συμβατή επί της ουσίας με την καθιερούμενη από το 90§5 Α. αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου για την επιλογή της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων.

Στη συνέχεια, ο Υπουργός μπορεί, κατά διακριτική ευχέρεια, είτε να προχωρήσει η διαδικασία υποβάλλοντας την εισήγησή του στο Υπουργικό Συμβούλιο, είτε να αναμείνει την – εκπρόθεσμη, πλέον – γνώμη της Διάσκεψης, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν τον δεσμεύει (άρθρο 1 περ. α' εδ. γ' ν. 3841/2010).